

NAUCZANIE ZDALNE

JAK ZMIENIŁO SIĘ NA PRZESTRZENI CZASU

RAPORT NR 2

z badania ankietowego

MAJ 2020 R.

 LIBRUS®
wspieramy oświatę

Spis treści

1. Wstęp i podziękowania	3
2. Podsumowanie badania i najważniejsze wnioski	5
2.1. Dostępność urządzeń rośnie, ale powoli.....	5
2.2. Intensywność nauczania zdalnego bez istotnych zmian	5
2.3. Więcej lekcji prowadzonych „na żywo” i duży postęp!.....	6
2.4. Wyraźnie mniejsze zaangażowanie rodziców w pomoc dzieciom	6
2.5. Dzieciom jeszcze bardziej brakuje kontaktu z rówieśnikami.....	7
2.6. Niezmiennie zbyt duże obciążenie dzieci	7
3. Analiza wyników ankiet	8
3.1. Do jakich szkół uczęszczają nasze dzieci?.....	8
3.2. Nauka zdalna a dostępność sprzętu	9
3.3. Ograniczenia sprzętowe – z jakimi wyzwaniem musimy się mierzyć?.....	10
3.4. Najczęściej wykorzystywane platformy.....	11
3.5. Z ilu przedmiotów realizowana jest nauka zdalna?.....	13
3.6. Nauka zdalna a lekcje online	14
3.7. Lekcje online na poszczególnych etapach edukacyjnych	15
3.8. Nauka zdalna w naszych domach	16
3.9. Walczymy z czasem!	18
3.10. Czas poświęcony na naukę a wiek dziecka.....	19
3.11. Jak wspieramy nasze dzieci	20
3.12. Za tym tęsknimy, tego nam brakuje	22
3.13. Obciążenie naszych dzieci	23
Spis wykresów	24

1. Wstęp i podziękowania

Niniejszy raport stanowi końcowe podsumowanie wyników badań, jakie zostały przeprowadzone w kontekście nauczania zdalnego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, które szkoły realizowały od 25 marca 2020 r.

Podczas pierwszego badania, przeprowadzonego w dniach 1-6 kwietnia 2020 r. za pomocą ankiety internetowej na portalu Librus Rodzina, pytaliśmy rodziców, jak wygląda nauczanie zdalne w ich domach i w jaki sposób szkoły realizują edukację na odległość. **Badanie to zostało powtórzone niemalże dwa miesiące później, tj. w dniach 20-23 maja br.**

Celem badania była analiza i diagnoza nauczania zdalnego oraz wyzwań, które zostały postawione przed wszystkimi – szkołami, nauczycielami, rodzicami, a przede wszystkim uczniami oraz **porównanie, czy na przestrzeni ponad półtora miesiąca miał miejsce istotny postęp w tym zakresie.**

W badaniu przeprowadzonym w kwietniu wzięło udział 20 989 rodziców¹. W drugim badaniu zrealizowanym w maju wzięło udział 18 346 rodziców. Respondenci, którzy są użytkownikami portalu Librus Rodzina i w przeważającej większości na co dzień korzystają z dziennika elektronicznego Librus Synergia, **udzielili powtórnie odpowiedzi na te same pytania.**

Uzyskane wyniki przedstawiają niezwykle ważny punkt widzenia rodziców na temat realizacji zdalnego nauczania, nie tylko na początku jego wprowadzenia, lecz również w czasie jego realizacji i usprawniania.

Pytaliśmy rodziców, **na jakich zasadach realizowana jest nauka online, z jakimi problemami muszą się mierzyć**, a co najważniejsze, **jak ich dzieci znoszą tę zmianę**. Byliśmy ciekawi, przed jakimi wyzwaniami zostali postawieni rodzice, by **zapewnić dziecku dostęp do sprzętu**. Chcieliśmy również ustalić, **jakiego wsparcia wymaga taka formuła edukacji od rodziców**. Niezwykle ważne było dla nas zdiagnozowanie, **czy zdaniem rodziców dzieci odczuwają nadmierne obciążenie nauczaniem na odległość oraz jak ta forma sprawdza się w porównaniu z tradycyjną edukacją**.

Badanie daje nam okazję zobaczyć, jak nauczanie zdalne wygląda w rzeczywistości szkolnej, jak przebiega jego rozwój w czasie i które obszary wymagają dalszej pracy. Wyniki powinny posłużyć

---

¹ Raport z badania przeprowadzonego w kwietniu br. znajduje się na Portalu Librus Rodzina.

wyłącznie jako inspiracja do działania, mającego na celu doskonalenie i poprawę mechanizmów zdalnej edukacji.

Dziękujemy rodzicom za tak liczny udział w badaniu!

Mamy nadzieję, że przedstawione dane przyczynią się do lepszego zrozumienia i usprawnienia zdalnego nauczania. Pozwolą dyrektorom szkół oraz nauczycielom – uwzględniając sytuację domową uczniów, dostępność sprzętu i czasu rodziców – jeszcze lepiej rozwijać tę formę kształcenia.

Wszystkim nam równie mocno zależy na tym, by ostatnie tygodnie realizacji procesu nauczania na odległość w tym roku szkolnym miały pozytywny wpływ na rozwój kompetencji dzieci, rozumianych nie tylko jako zgłębianie podstawy programowej, ale przede wszystkim jako umiejętności uczenia się oraz radzenia sobie w zupełnie nowej sytuacji.

Dziękujemy również firmie InterRisk!

Dzięki nawiązaniu współpracy pomiędzy firmami Librus oraz InterRisk i przy technologicznym wsparciu firm CISCO oraz Google, w ramach społecznego projektu Wspieramy Zdalne Nauczanie (www.WspieramyZdalneNauczanie.pl) przeprowadzamy bezpłatnie szkolenia w 1000 polskich szkół. Celem projektu jest pomoc nauczycielom w procesie organizacji edukacji zdalnej. Bardzo nas cieszy, że poprawa niektórych wyników – np. znaczący spadek liczby szkół, które w ogóle nie realizowały w kwietniu 2020 r. wideolekcji – miała miejsce także dzięki naszym skromnym działaniom i współpracy z odpowiedzialnymi społecznie partnerami biznesowymi.

---

2. Podsumowanie badania i najważniejsze wnioski

Celem obu ankiet była analiza i diagnoza nauczania zdalnego oraz wyzwań, które zostały postawione przed wszystkimi uczestnikami zaangażowanymi w zdalną edukację. Celem pośrednim było zmierzenie ewentualnych zmian, które mogły zaistnieć w przestrzeni około półtorej miesiąca.

Dodatkowo diagnoza stanu początkowego może stanowić również ważną wskazówkę dla szkół, nauczycieli i rodziców, jak prowadzić edukację zdalną.

Wnioski przygotowane są na podstawie dwóch badań ankietowych przeprowadzonych kolejno w dniach 1-6 kwietnia oraz 20-23 maja 2020 r.

2.1. Dostępność urządzeń rośnie, ale powoli

Na początku, gdy edukacja zdalna została wprowadzona ponad 1/3 ankietowanych rodziców borykała się z dostępnością urządzeń – nie była w stanie zapewnić każdemu dziecku urządzenia do nauki online. **Jednak w powtórnym badaniu dostępność urządzeń jest już nieco większa – 69% rodziców deklaruje, że jest w stanie zapewnić odrębne urządzenie dla każdego dziecka. W badaniu przeprowadzonym w kwietniu tę grupę stanowiło 63% rodziców.** Dzieci mają dostęp w największym stopniu do komputerów (91%), telefonów (72%) i drukarek (57%).

2.2. Intensywność nauczania zdalnego bez istotnych zmian

Byliśmy ciekawi, z ilu przedmiotów jest obecnie realizowane nauczanie zdalne. Wyniki obu badań są podobne – to około połowa. **Nauczanie zdalne wg 48% rodziców jest realizowane ze wszystkich przedmiotów. Dwa miesiące temu wynik ten wyniósł 53%.** Pozostali ankietowani deklarują przeważnie, że zdalna edukacja realizowana jest z większości przedmiotów (28%), a 13% rodziców uważa, że z mniej niż połowy przedmiotów. W obu badaniach 4% rodziców wskazuje, że kształcenie na odległość nie jest realizowane w szkołach, do których uczęszczają ich dzieci.

2.3. Więcej lekcji prowadzonych „na żywo” i duży postęp!

W badaniu pierwszym, sprzed dwóch miesięcy, aż 46% rodziców deklaroowało, że żaden z nauczycieli nie realizuje lekcji online (wideolekcji). W najnowszym badaniu taką odpowiedź wybrało 19% rodziców. Zdaniem 10% rodziców wszyscy nauczyciele prowadzą wideolekcje (w kwietniu wynik ten wyniósł 7%), według 16% więcej niż połowa nauczycieli (w porównaniu do wcześniejszych 6%), zaś 10% deklaruje, że połowa nauczycieli (wcześniej 4%).

Zdecydowanie wrosła grupa rodziców potwierdzających wykorzystanie platform umożliwiających realizację wideolekcji:

- Microsoft Teams – 38% w maju do 20% w kwietniu;
- Zoom – 34% w maju do 19% w kwietniu;
- Google G Suite – 18% w maju do 13% w kwietniu.

Widać tendencję wzrostową, co jest o tyle ważne, że w jednym z kolejnych pytań rodzice zostali poproszeni o określenie, czego dzieciom brakuje najbardziej w nauce zdalnej. Na drugim miejscu znalazła się odpowiedź, że dzieciom brakuje bezpośredniego kontaktu z nauczycielami (nawet online) – kwiecień 54%, maj 48%.

W dalszym ciągu przeważają metody podawcze. Jednak w powtórny badaniu korzystnie zmniejszyła się grupa rodziców (kwiecień 85%, maj 62%) informujących, iż nauczyciele realizują nauczanie zdalne, przysyłając wiadomości, które strony z podręczników i zeszytów ćwiczeń należy zrealizować samodzielnie. Również z 72% do 56% zmniejszyła się grupa rodziców deklarujących, że nauczyciele przekazują materiały/zadania do samodzielnego wykonania przez dzieci, np. karty pracy do wydrukowania i wypełnienia. Jest to efektem wprowadzenia na znacznie większą skalę lekcji online za pomocą platform umożliwiających wideolekcje.

Niestety wciąż 19% rodziców wskazało, że ich szkoły w ciągu ostatnich dwóch miesięcy nie podjęły żadnych skutecznych działań, które zaowocowałyby rozpoczęciem prowadzenie lekcji online w formie wideo spotkań choćby z wybranych przedmiotów.

2.4. Wyraźnie mniejsze zaangażowanie rodziców w pomoc dzieciom

Istotnym celem pośrednim niniejszego badania było ustalenie, jak wygląda zaangażowanie rodziców w zdalną edukację w podziale na etapy edukacyjne. **Wyniki badania przeprowadzonego w maju nieznacznie różnią się od pierwszego – rodzice angażują się nieco**

mniej we wsparcie dziecka. Wzrosła grupa rodziców, którzy twierdzą, że ich dziecko nie wymaga wsparcia w nauce zdalnej (kwiecień 14%, maj 23%).

Biorąc pod uwagę wszystkie deklaracje ankietowanych, najbardziej obciążeni wsparciem w edukacji swoich dzieci wydają się być rodzice uczniów w klasach 1-3 szkoły podstawowej, następnie w klasach 4-6. Najmniej obciążeni deklarują się rodzice uczniów szkół ponadpodstawowych, co nie zaskakuje.

2.5. Dzieciom jeszcze bardziej brakuje kontaktu z rówieśnikami

Dzieciom podczas zdalnej edukacji nadal najbardziej brakuje bezpośredniego kontaktu. Aż 62% rodziców uważa, że ich dzieciom brakuje kontaktu z rówieśnikami (badanie z kwietnia: 59%) oraz z nauczycielami (badanie z maja wskazało 48%, z kwietnia: 54%). W mniejszym już zakresie niż w badaniu przeprowadzonym w kwietniu uczniowie wykazują trudności w samodzielnej nauce – w szczególności w planowaniu pracy i wykorzystywaniu różnych metod uczenia się (badanie z maja wskazało 28%, badanie z kwietnia: 34%). Dla 11% głównym ograniczeniem jest brak sprzętu (wcześniej było to 18%).

2.6. Niezmiennie zbyt duże obciążenie dzieci

Pomimo tego, że zdaniem rodziców nauczanie zdalne nie zawsze jest realizowane ze wszystkich przedmiotów, to większość uważa, że uczniowie mają za dużo obowiązków i są za bardzo obciążeni. Wyniki obu badań ankietowych są w tym względzie zgodne. Zdecydowana większość rodziców uważa, że nauki jest za dużo. 37% respondentów wybrało odpowiedź, że nauki jest raczej za dużo, a 39% uznało, że jest jej zdecydowanie za dużo. 27% rodziców twierdzi, że nauki jest w sam raz, natomiast jedynie 2% przyznaje, że jest jej zdecydowanie za mało.

3. Analiza wyników ankiet

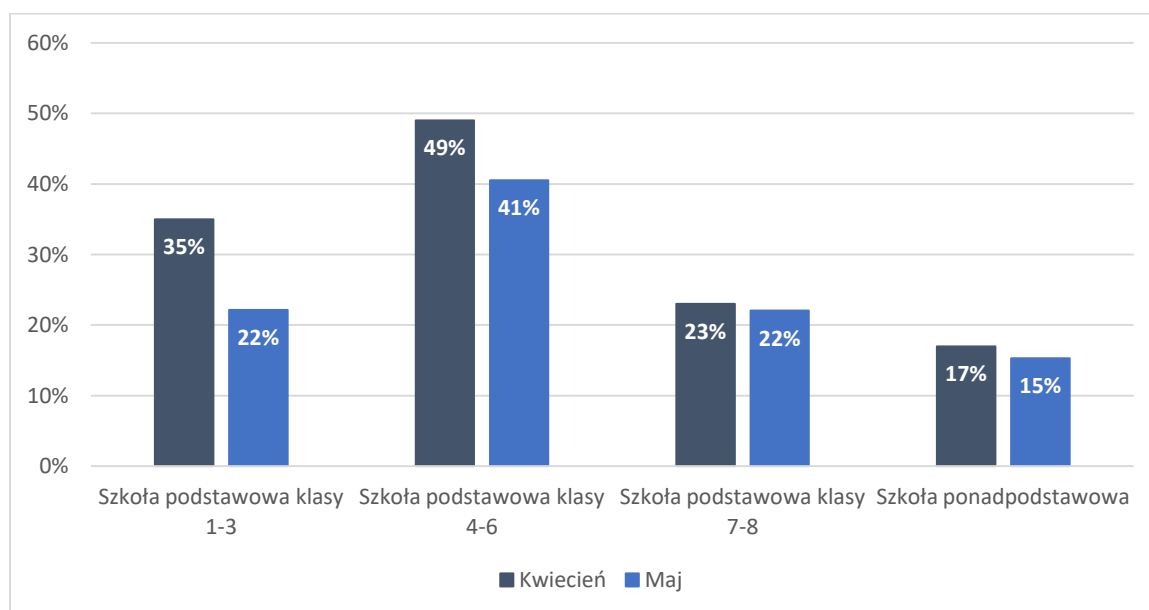
3.1. Do jakich szkół uczęszczają nasze dzieci?

W odpowiedzi na pytanie pierwsze, tj. „do jakiej szkoły uczęszcza/ją Twoje dziecko/dzieci?“, ankietowani mieli możliwość wyboru odpowiedzi z zaproponowanego poniżej podziału. Należy podkreślić, że rodzice posiadający kilkoro dzieci uczęszczających do różnych poziomów klas, mieli możliwość wielokrotnego zaznaczenia odpowiedzi.

W badaniu przeprowadzonym w kwietniu wzięło udział 20 989 respondentów, niemal połowa z nich (49%) posiada dzieci uczęszczające do klas 4-6 szkoły podstawowej. Drugą pod względem wielkości grupę (35%) stanowią rodzice dzieci klas 1-3 szkoły podstawowej. 23% to rodzice uczniów klas 7-8 szkoły podstawowej. Najmniej liczną grupą są rodzice uczniów szkół ponadpodstawowych – 17%.

W badaniu przeprowadzonym w maju wzięło udział 18 346 respondentów. Zdecydowana większość – aż 41% dzieci – uczęszcza do klas 4-6 szkoły podstawowej. Drugie miejsce równolegle zajmują uczniowie klas 1-3 oraz 7-8 szkoły podstawowej, w obu przypadkach ankietowanych było 22%. Najmniej liczną grupą stanowią uczniowie szkół ponadpodstawowych – 15%.

Wykres 1. Do jakiej szkoły uczęszcza/ją Twoje dziecko/dzieci?

3.2. Nauka zdalna a dostępność sprzętu

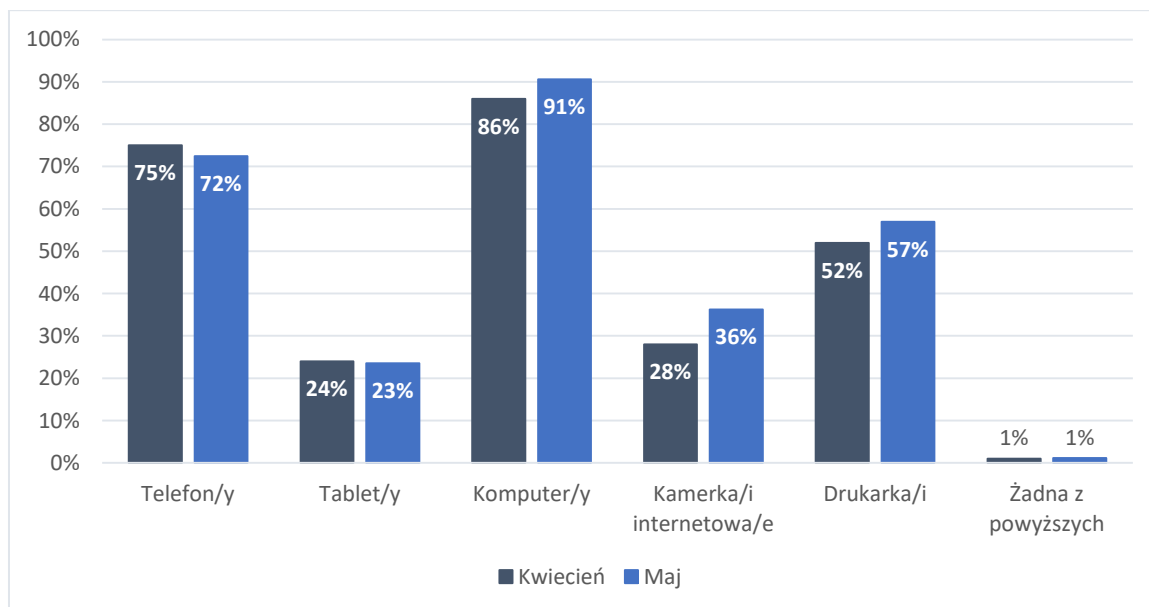
Pytanie wielokrotnego wyboru: „Jaką posiadasz bazę sprzętową, którą Twoje dziecko/dzieci wykorzystuje/ą do nauki zdalnej?” miało na celu weryfikację, jakimi sprzętami uczniowie mogą posłużyć się w nauce zdalnej. Rodzice mieli możliwość wybrania jednej z kilku odpowiedzi.

Wyniki ankiet z badania kwietniowego pokazują, że dziecko może wykorzystać do nauki: komputer (86%), telefon (75%), drukarkę (52%).

W badaniu przeprowadzonym w maju najczęściej ankietowanych (91%) odpowiedziało, że w nauce zdalnej dzieci mają możliwość korzystania z komputera. W dalszej kolejności plasował się telefon (72%) oraz drukarka (57%). Z kamery internetowej może korzystać jedynie 36% dzieci ankietowanych, o 8 punktów procentowych więcej niż wg kwietniowej ankiety. W najmniejszym stopniu (23%) dzieci respondentów mają podczas edukacji zdalnej dostęp do tabletów.

W obu badaniach zaledwie 1% nie deklaruje posiadania żadnego z wymienionych urządzeń.

Wykres 2. Jaką posiadasz bazę sprzętową, którą Twoje dziecko/dzieci wykorzystuje/ą do nauki zdalnej?

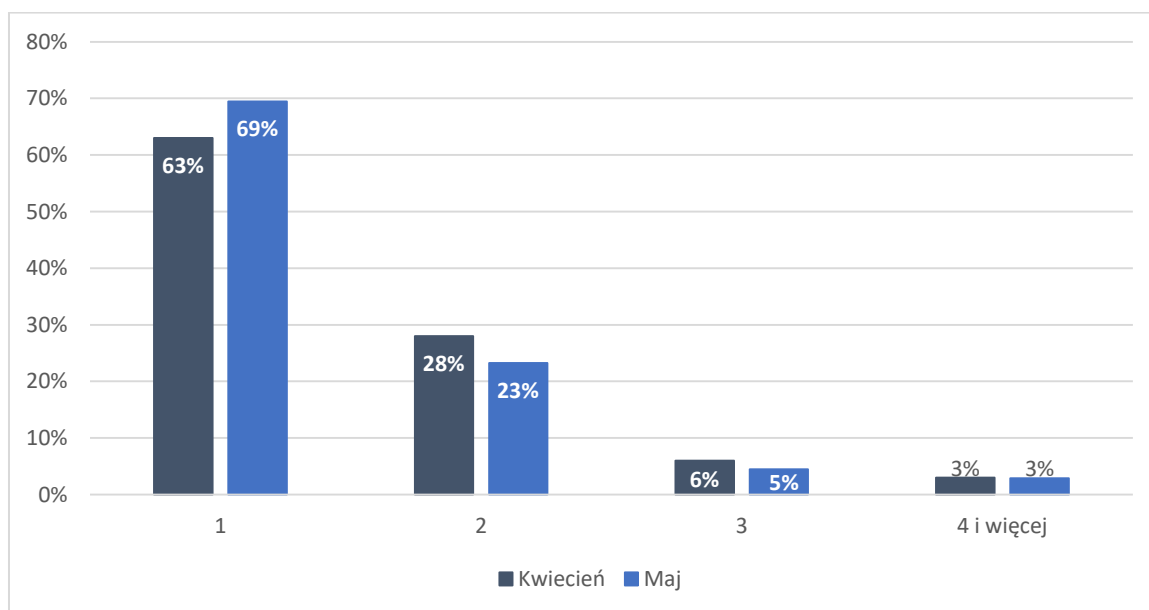

3.3. Ograniczenia sprzętowe – z jakimi wyzwaniem musimy się mierzyć?

Trzecie pytanie miało na celu określenie „Ile dzieci musi korzystać z tego samego urządzenia do nauki online?”. Wyniki badania zrealizowanego w maju pokazują, że nieco większa grupa rodziców jest w stanie zapewnić odrębne urządzenie dla każdego dziecka.

W pierwszym badaniu 63% rodziców deklarowało, że jest w stanie zapewnić urządzenie do nauki online każdemu dziecku, natomiast 37% respondentów musi dzielić sprzęt między dwoje lub więcej dzieci. Z analizy ankiet badania drugiego wynika, że aż 69% dzieci posiada sprzęt, który może wykorzystywać do zdalnej edukacji bez dzielenia się z rodzeństwem. Pozostała grupa rodziców (31%) musi dzielić dostępne w domu urządzenia między rodzeństwo.

Wykres 3. Ile dzieci musi korzystać z tego samego urządzenia do nauki online?

3.4. Najczęściej wykorzystywane platformy

Kolejne pytanie dotyczyło platform wykorzystywanych do zdalnej edukacji. Rodzice na pytanie „Jakie platformy są wykorzystywane do zdalnej edukacji Twojego dziecka / Twoich dzieci?” mieli możliwość wielokrotnego wyboru odpowiedzi z przedstawionej poniżej listy.

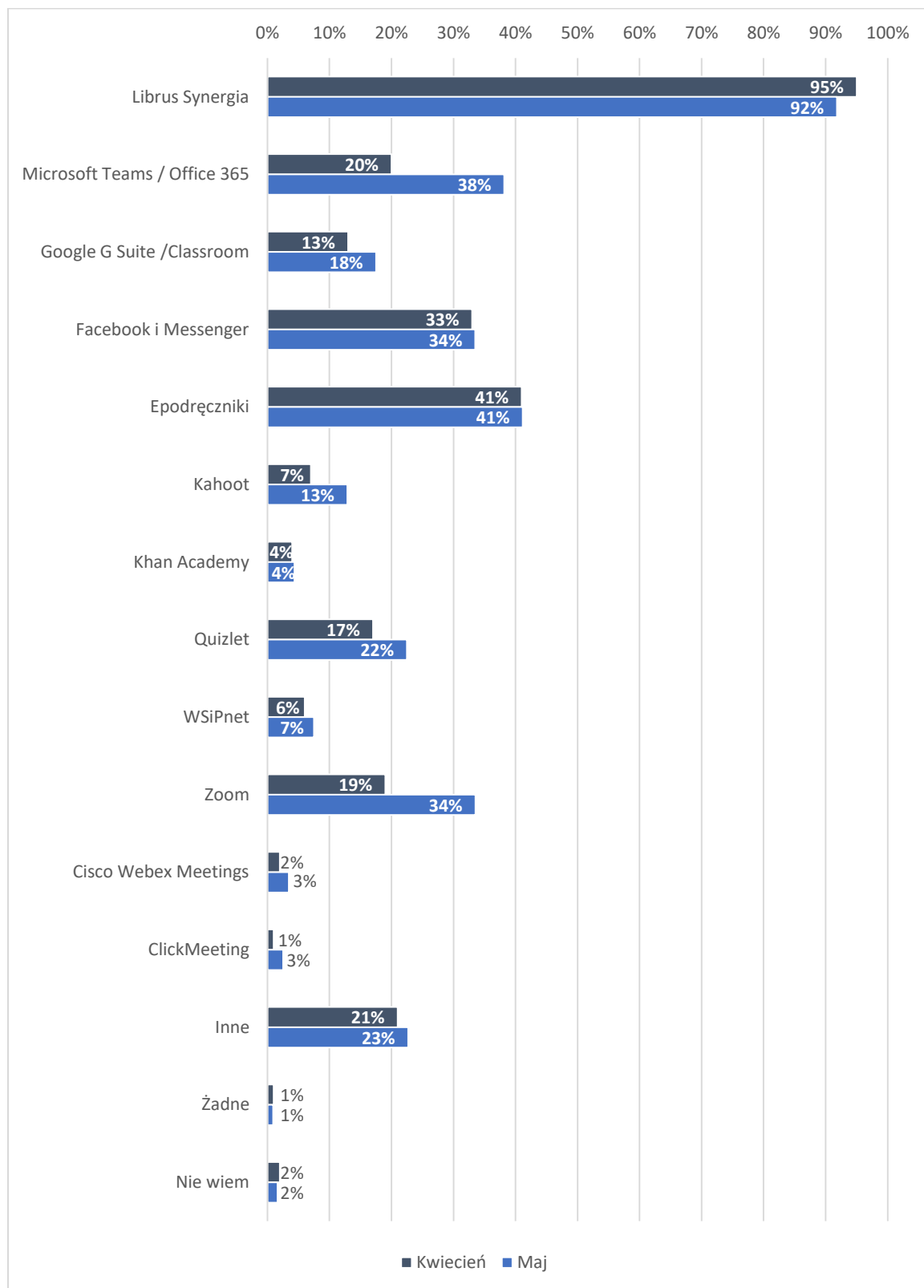
Na pierwszym miejscu rodzice wskazują na korzystanie z narzędzia LIBRUS Synergia. Z platformy tej korzystają niemalże wszyscy rodzice (92%).

Zdecydowanie wrosła grupa rodziców deklarujących wykorzystanie przez ich dzieci platform umożliwiających uczestnictwo w wideolekcji: Microsoft Teams (38% maj, 20% kwiecień); Zoom (34% maj, 19% kwiecień) oraz Google G Suite (18% maj, 13% kwiecień).

W dalszej kolejności respondenci wskazywali takie Platformy jak epodręczniki (41%) i równolegle Facebook i Messenger (34%) – w przypadku tych wskazań wyniki obydwu badań są tożsame.

Pocieszającym faktem jest informacja, że jedynie 1% nauczycieli nie wykorzystuje podczas edukacji zdalnej żadnej platformy.

Wykres 4. Jakie platformy są wykorzystywane do zdalnej edukacji Twojego dziecka / Twoich dzieci?

3.5. Z ilu przedmiotów realizowana jest nauka zdalna?

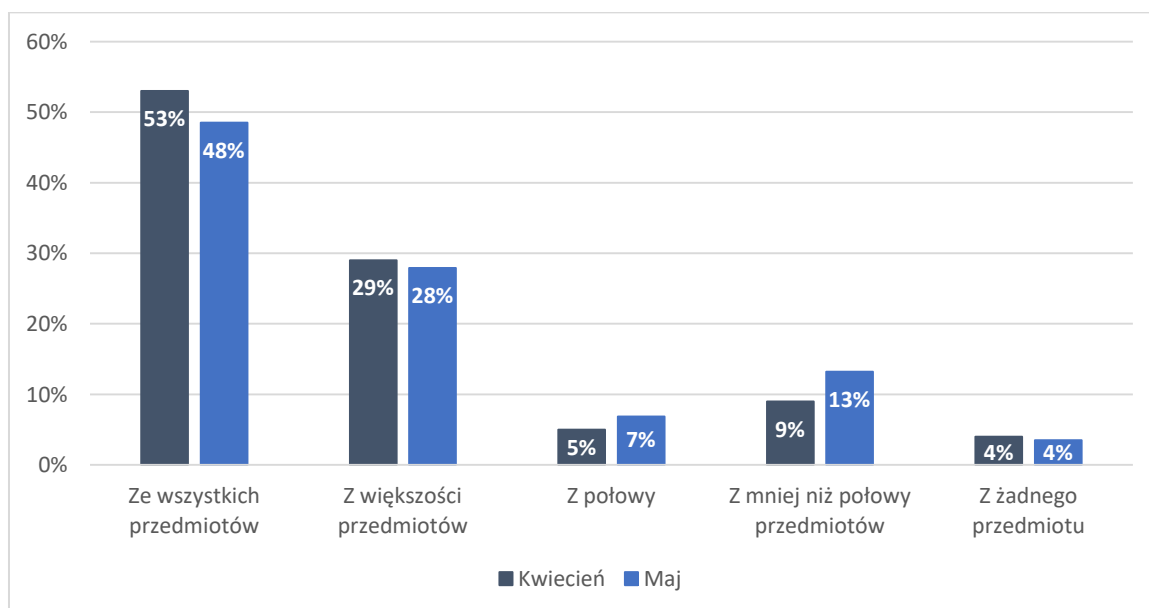
Następne pytanie odnosiło się do określenia przybliżonej liczby przedmiotów, z których realizowane jest zdalne nauczanie. Respondenci zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie: „Z ilu przedmiotów jest obecnie realizowane nauczanie zdalne Twojego dziecka / Twoich dzieci?”. W pytaniu tym podkreślone było, że chodzi o nauczanie zdalne rozumiane minimum jako kontakt z nauczycielem-przedmiotowcem i otrzymywanie od niego wskazówek i wytycznych.

W kwietniu ponad połowa ankietowanych rodziców (53%) przyznała, że nauczanie zdalne jest realizowane ze wszystkich przedmiotów. 29% stwierdziło, że z większości przedmiotów, 5% rodziców uznało, że z połowy przedmiotów, a 9%, że z mniej niż połowy.

Odpowiedzi respondentów z badania majowego są porównywalne. Niemalże połowa respondentów (48%) wskazała, że nauczanie zdalne realizowane jest ze wszystkich przedmiotów. 28% rodziców przyznaje, że edukacja zdalna jest prowadzona z większości przedmiotów.

W obu badaniach 4% rodziców nadal wskazuje, że edukacja zdalna nie jest realizowana z żadnego przedmiotu.

Wykres 5. Z ilu przedmiotów jest obecnie realizowane nauczanie zdalne Twojego dziecka / Twoich dzieci?

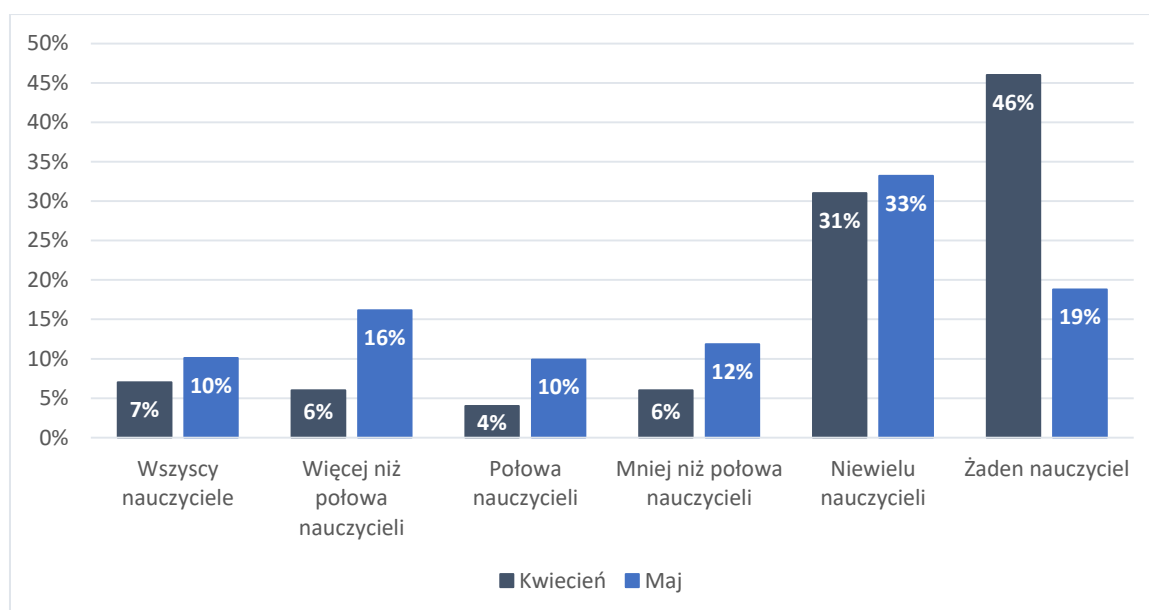
3.6. Nauka zdalna a lekcje online

Kolejne pytanie polegało na próbie określenia liczby nauczycieli prowadzących wideolekcje. Rodzice udzielali odpowiedzi na pytanie: „Ilu nauczycieli Twojego dziecka / Twoich dzieci prowadzi lekcje online rozumiane jako połączenie z uczniami przez wideospotkanie, czyli normalną lekcję prowadzoną na żywo z możliwością zadawania pytań?”.

W badaniu przeprowadzonym w kwietniu 7% rodziców potwierdzało, że lekcje online realizowane są ze wszystkich przedmiotów, 6% deklaroowało, że z więcej niż połowy przedmiotów. Zdaniem 4% rodziców lekcje dotyczyły połowy przedmiotów. 31% rodziców stwierdziło, że lekcje online dotyczą niewielu przedmiotów. Natomiast niemal połowa rodziców informowała, że lekcje online nie mają miejsca w szkołach, do których uczęszczają ich dzieci.

W majowym badaniu widać znaczną poprawę w tym zakresie. 10% rodziców stwierdziło, że wszyscy nauczyciele prowadzą lekcje online rozumiane jako połączenie z uczniami przez wideospotkanie. 16% ankietowanych zaznaczyło odpowiedź „więcej niż połowa nauczycieli”, natomiast 10% rodziców uważa, że połowa nauczycieli prowadzi lekcje online. Odpowiedź sugerującą, że żaden nauczycieli nie prowadzi lekcji online, zaznaczyło aż 27% mniej respondentów niż w badaniu pierwszym.

Wykres 6. *Ilu nauczycieli Twojego dziecka / Twoich dzieci prowadzi lekcje online rozumiane jako połączenie z uczniami przez wideospotkanie, czyli normalną lekcję prowadzoną na żywo z możliwością zadawania pytań?*

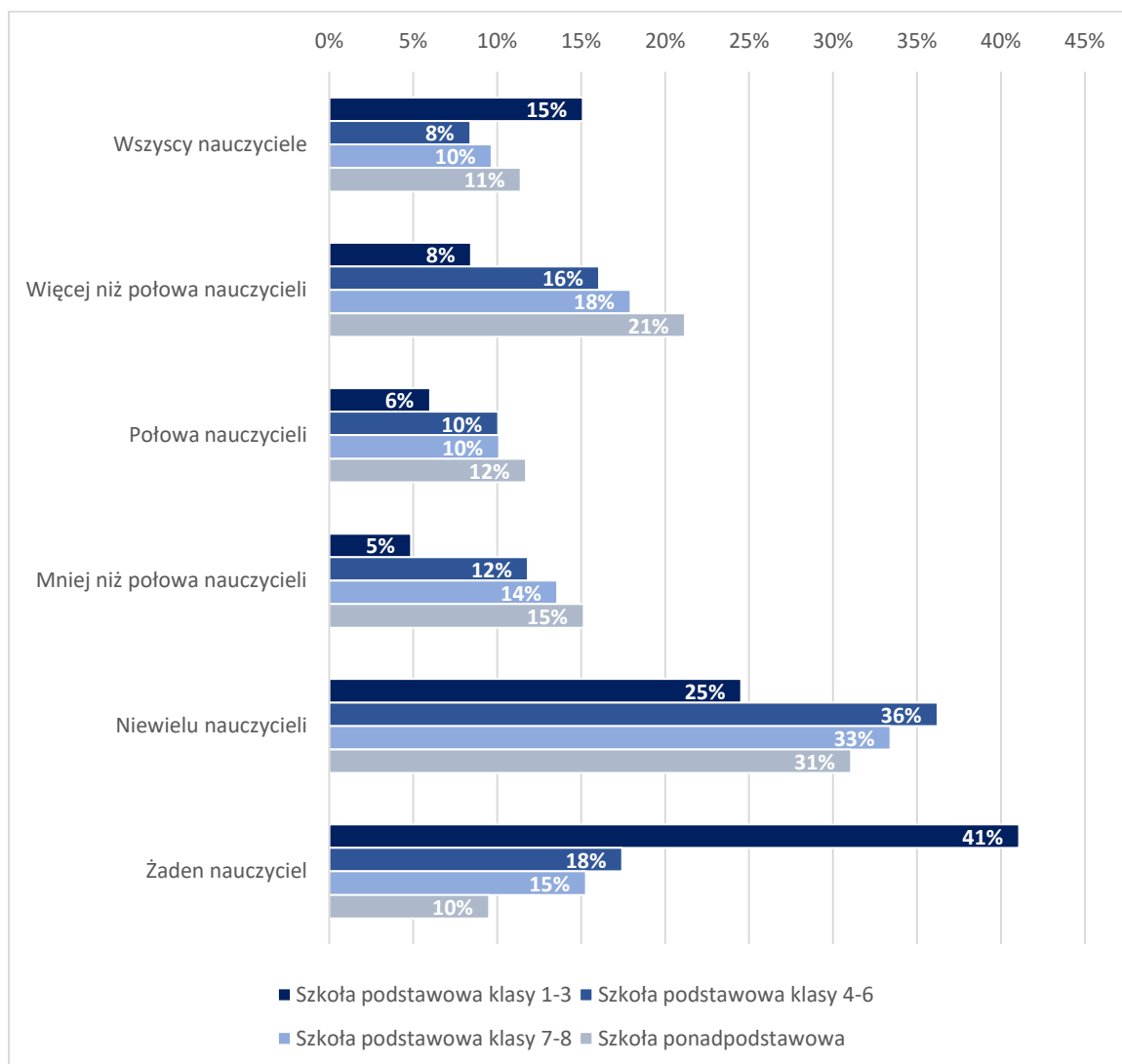

3.7. Lekcje online na poszczególnych etapach edukacyjnych

Wykorzystując odpowiedzi z poprzedniego pytania, została przygotowana dodatkowa analiza polegająca na określeniu liczby nauczycieli prowadzących nauczanie zdalne w podziale na konkretne etapy edukacyjne. Do tej analizy wzięto pod uwagę jedynie odpowiedzi rodziców z drugiego badania przeprowadzonego w maju, którzy zadeklarowali w ankiecie posiadanie jednego dziecka w wieku szkolnym. Grupa badawcza w tym wypadku wyniosła 15 025.

Z analizy ankiet wynika, że im dzieci są na wyższym etapie edukacyjnym, tym nauczyciele częściej realizują lekcje online.

Wykres 7. *Ilu nauczycieli Twojego dziecka / Twoich dzieci prowadzi lekcje online rozumiane jako połączenie z uczniami przez wideospotkanie, czyli normalną lekcję prowadzoną na żywo z możliwością zadawania pytań?*
 Dane przedstawione z podziałem na konkretny etap.

3.8. Nauka zdalna w naszych domach

Bardzo ważną kwestią w dobie zdalnej edukacji było ustalenie, „w jaki inny sposób nauczyciele realizują naukę zdalną?”. Rodzice mieli możliwość wielokrotnego wyboru z propozycji odpowiedzi przedstawionych poniżej. Głównym celem tego pytania było ustalenie, jakie inne formy – poza lekcjami online – przybiera zdalne nauczanie.

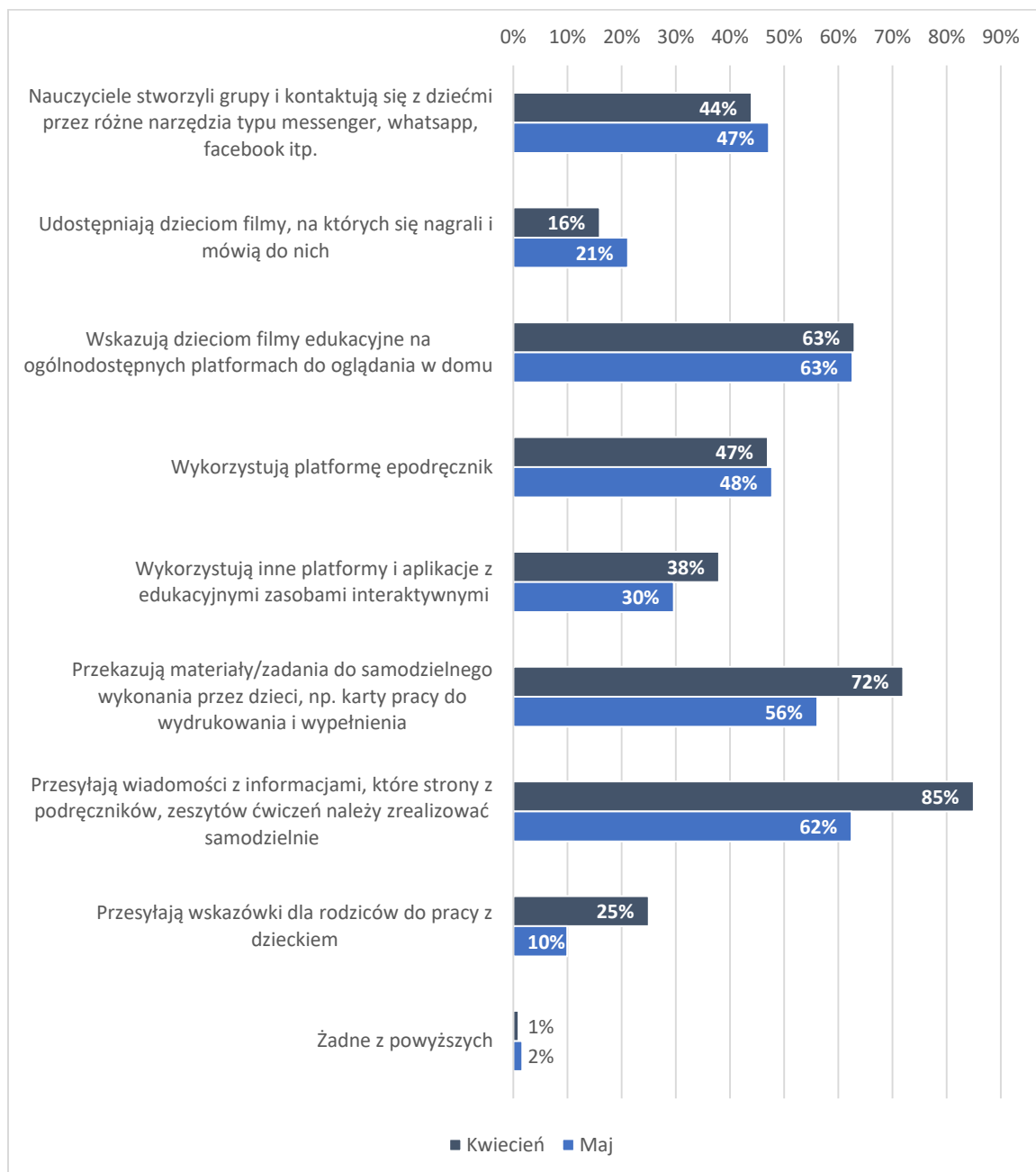
W badaniu przeprowadzonym w kwietniu 85% rodziców potwierdziło, że nauczyciele przesyłają zakres materiału z podręcznika i ćwiczeń do samodzielnego zrealizowania. 72% rodziców otrzymywało materiały/zadania do samodzielnego wykonania przez dzieci. 63% rodziców wskazało, że dzieci otrzymują filmy edukacyjne na ogólnodostępnych platformach do oglądania w domu. 47% ankietowanych zaznaczyło wykorzystanie platformy epodręczniki. Zdaniem 44% rodziców nauczyciele utworzyli grupy na portalach, przez które komunikują się z uczniami. 38% potwierdza wykorzystanie przez nauczycieli aplikacji do nauki online.

W badaniu przeprowadzonym w maju największa różnica wystąpiła w trzech odpowiedziach. Z 85% do 62% zmalała grupa rodziców, którzy zadeklarowali, że nauczyciele przesyłają wiadomości z informacjami, które strony z podręczników i zeszytów ćwiczeń należy zrealizować samodzielnie. Kolejna korzystna zmiana dotyczyła przekazywania przez nauczycieli materiałów/zadań do samodzielnego wykonania przez dzieci – w badaniu kwietniowym 72%, w majowym 56%. Nauczyciele ze zdecydowanie mniejszą częstotliwością przesyłają wskazówki dla rodziców (maj 10%, kwiecień 25%).

Dodatkowo nauczyciele wskazują dzieciom filmy edukacyjne na ogólnodostępnych platformach do oglądania w domu (63%). Niemal połowa respondentów wskazuje również na wykorzystanie platformy epodręczniki (48%) oraz tworzenie grup i kontaktowanie się z dziećmi przez różne narzędzia typu Messenger, Whatsapp, Facebook (47%).

Wykres 8. W jaki inny sposób nauczyciele realizują naukę zdalną?

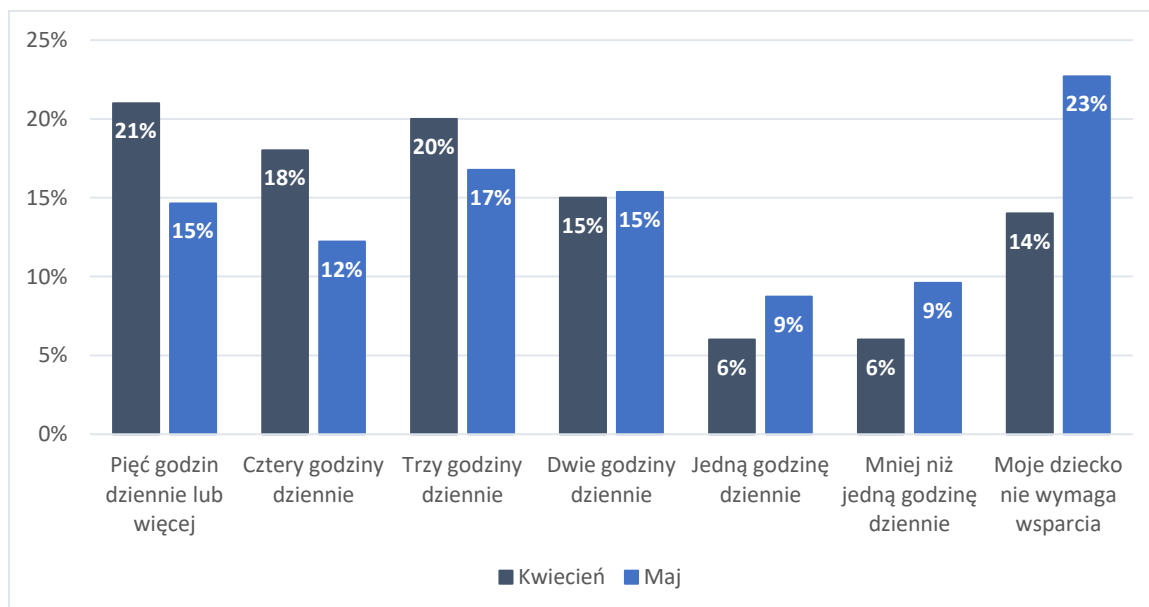
3.9. Walczymy z czasem!

Z kolei pytanie: „Ile czasu poświęcasz Ty lub inny członek rodziny na wspieranie JEDNEGO dziecka w nauce zdalnej?” miało na celu określenie, ile czasu rodzice bądź opiekunowie poświęcają na wsparcie w edukacji dzieci.

W badaniu z kwietnia 21% rodziców przyznało, że spędza „nad nauką” z dzieckiem pięć lub więcej godzin dziennie. 18% podało 4 godziny dziennie. Zdaniem 20% rodziców – były to 3 godziny, a w 15% przypadków – 2 godziny. Jedynie 14% dzieci nie wymaga wsparcia.

Wyniki badania przeprowadzonego w maju nieznacznie różnią się od pierwszego – rodzice angażują się mniej we wsparcie dziecka. 23% rodziców stwierdziło, że wsparcie w nauce dziecka nie jest konieczne (w kwietniu była to grupa 14%). Z 21% (w kwietniu) do 15% (w maju) zmalała grupa rodziców angażujących się 5 godzin dziennie w zdalne nauczanie. Dalej z 18% do 12% zmalała grupa rodziców poświęcających 4 godziny dziennie oraz z 20% do 17% angażujących się w zakresie 3 godzin dziennie.

Wykres 9. Ile czasu poświęcasz Ty lub inny członek rodziny na wspieranie JEDNEGO dziecka w nauce zdalnej?

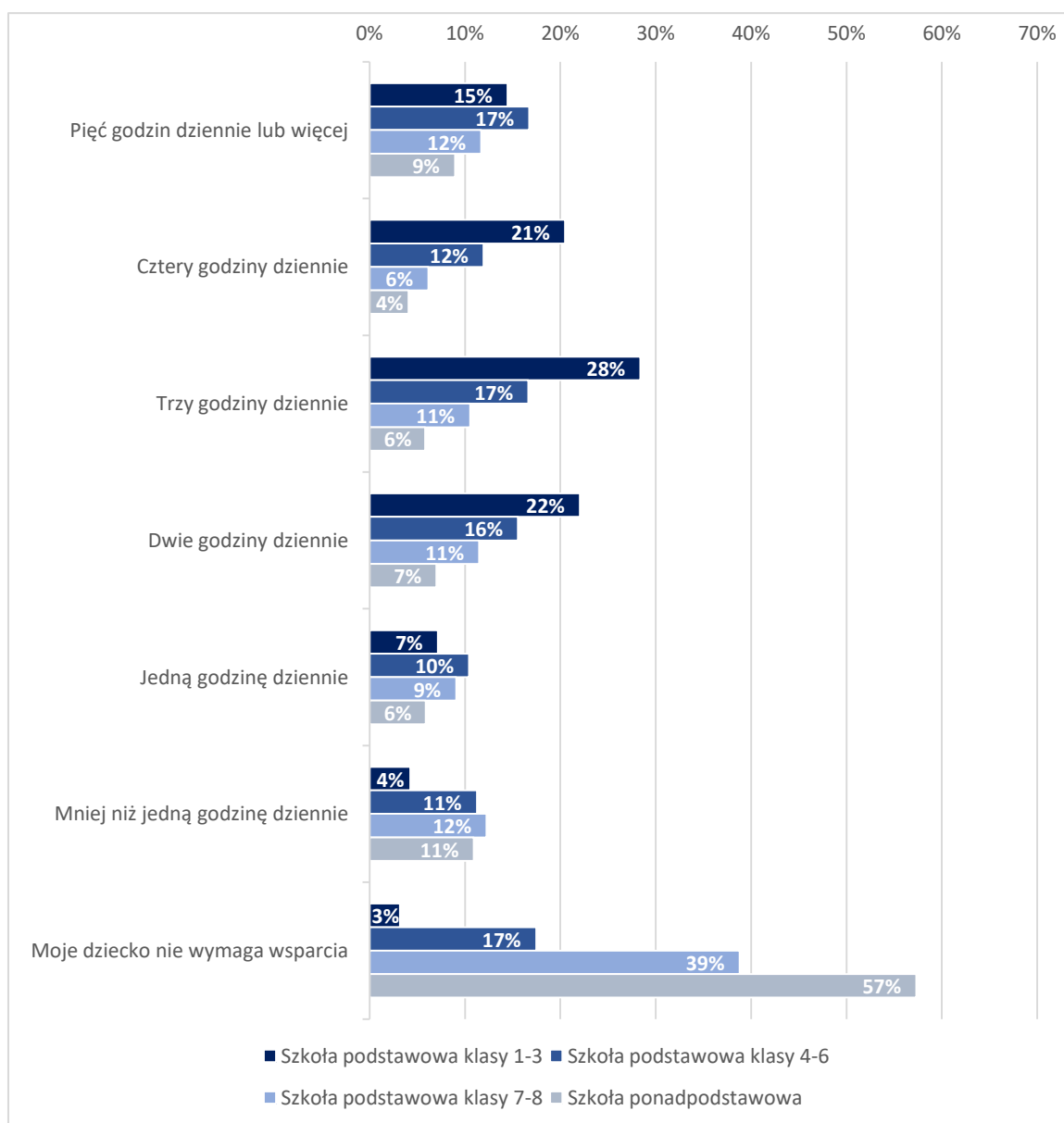
3.10. Czas poświęcony na naukę a wiek dziecka

Istotne było dla nas również ustalenie, jak wygląda zaangażowanie rodziców w zdalną edukację w podziale na etapy edukacyjne. Do tej analizy wzięci pod uwagę zostali jedynie rodzice, którzy zadeklarowali w ankiecie posiadanie jednego dziecka w wieku szkolnym. Grupa badawcza (obejmująca respondentów z drugiego badania) w tym wypadku wyniosła 15 025.

Najbardziej obciążeni wspieraniem dziecka wydają się być rodzice uczniów w klasach 1-3 szkoły podstawowej, następnie w klasach 4-6.

Wykres 10. Ile czasu poświęcasz Ty lub inny członek rodziny na wspieranie JEDNEGO dziecka w nauce zdalnej?

Dane przedstawione z podziałem na konkretny etap edukacyjny.

3.11. Jak wspieramy nasze dzieci

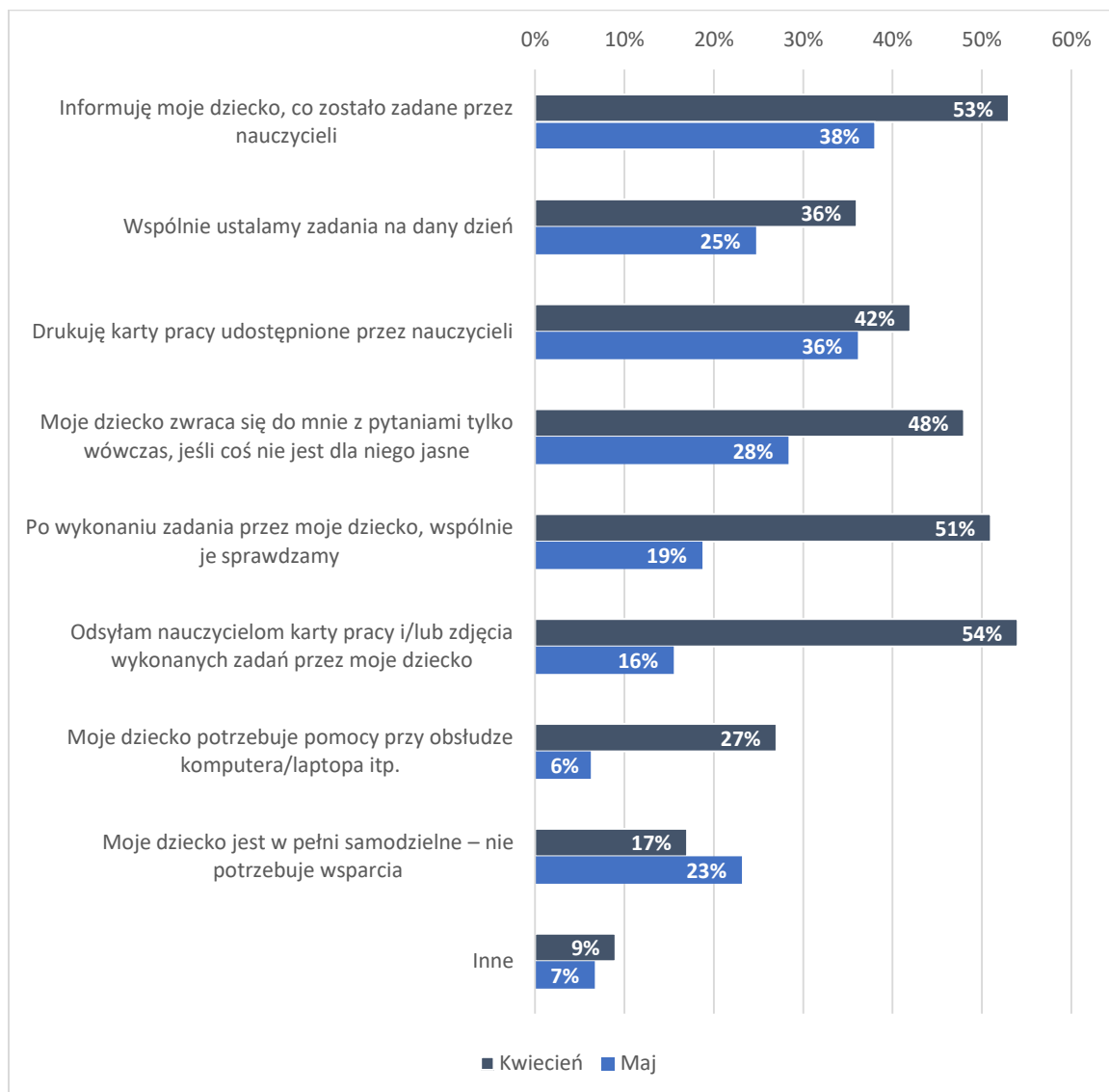
Kolejne pytanie wielokrotnego wyboru miało na celu określić, „jakiego typu wsparcia potrzebuje/ją Twoje dziecko/dzieci?”. W tym pytaniu chcieliśmy zwrócić uwagę na zaangażowanie rodziców w zdalną edukację dzieci. Wybór odpowiedzi ankietowanych w obu badaniach różni się.

W badaniu z kwietnia rodzice deklarują najczęściej swoje zaangażowanie w drukowanie kart pracy (42%), informowanie dzieci, co zostało zadane (53%), sprawdzanie poprawności wykonanych ćwiczeń (51%) oraz odsyłanie wypełnionych materiałów (54%).

W badaniu przeprowadzonym w maju rodzice przyznają, że są mniej zaangażowani w codzienne wspieranie dziecka. Z 53% (kwiecień) do 38% (maj) zmniejszyła się grupa rodziców informujących dzieci, co zostało zadane przez nauczycieli. Dzieci znacznie się usamodzielnily, ponieważ obecnie jedynie 16% rodziców odsyła nauczycielom wykonane zadanie (w kwietniu 54%), natomiast 19% rodziców sprawdza zadania wykonane przez dziecko (w kwietniu 51%). Obecnie 28% dzieci zwraca się do rodziców z pytaniami, jeśli jakieś zagadnienie nie jest dla niego jasne (w kwietniu 48%).

Z 17% do 23% wzrosła grupa rodziców, którzy twierdzą, że ich dzieci są w pełni samodzielne i nie potrzebują wsparcia. Na przestrzeni kilku tygodni dzieci nauczyły się pracować w nowej formule, nie wymagają aż tak dużej uwagi i wsparcia jak w pierwszych tygodniach zdalnej edukacji.

Wykres 11. Jakiego typu wsparcia potrzebuje/ją Twoje dziecko/dzieci?

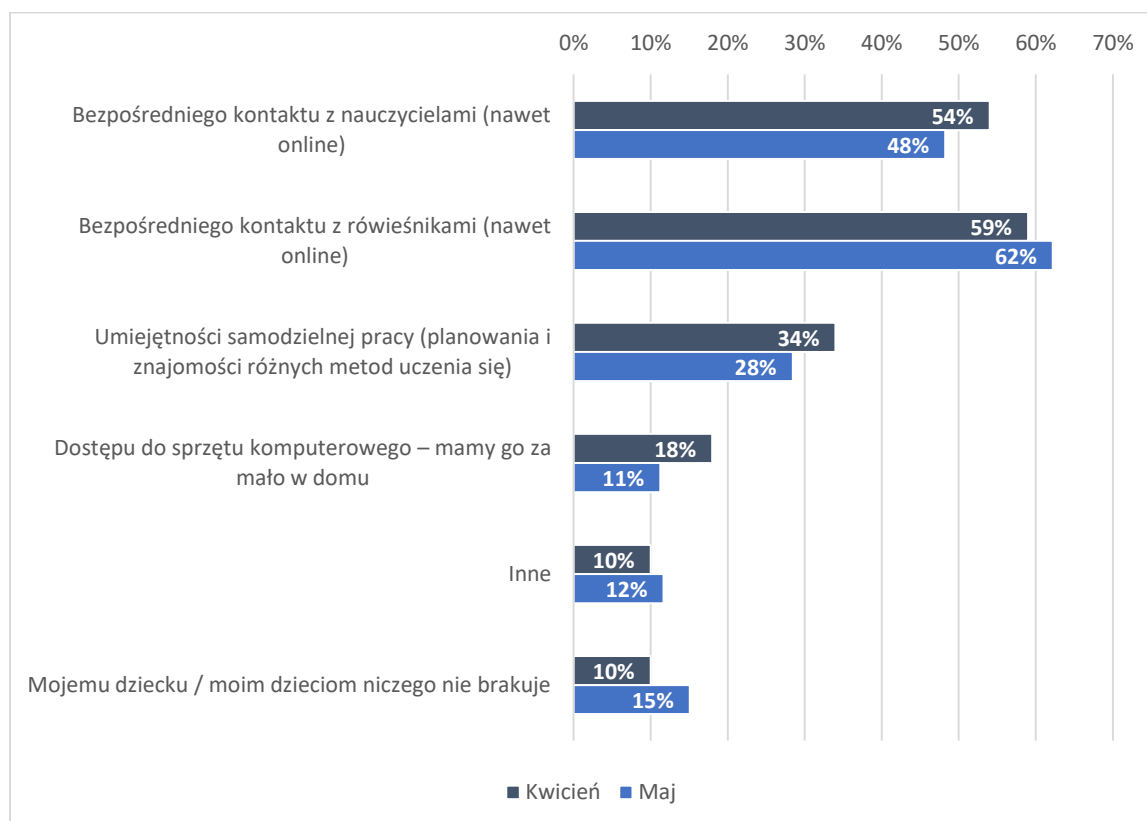
3.12. Za tym tęsknimy, tego nam brakuje

Pytanie wielokrotnego wyboru „Czego podczas nauki zdalnej najbardziej brakuje Twojemu dziecku/Twoim dzieciom?” było istotne, bo dotyczyło potrzeb uczniów. W ich imieniu rodzice starali określić się, czy dzieciom rzeczywiście brakuje czegośkolwiek podczas zdalnej edukacji czy też nie. Wyniki obu badań są porównywalne.

W badaniu przeprowadzonym w kwietniu uczniom brakowało bezpośrednich kontaktów personalnych – z rówieśnikami 59% i z nauczycielami 54%. Spora część rodziców deklarowała również, że ich dzieci nie potrafią się uczyć samodzielnie (34%). 18% przyznało, że dużym ograniczeniem jest dostęp do sprzętu komputerowego, którego w domu jest za mało.

Wyniki powtórnego badania są niemal tożsame. Na pierwszym miejscu znajduje się bezpośredni kontakt personalny. Niemalże 2/3 rodziców przyznaje, że dzieciom brakuje bezpośredniego kontaktu z rówieśnikami (62%). Prawie połowie uczniów brakuje również bezpośredniego kontaktu z nauczycielami (48%). Natomiast 15% rodziców uważa, że ich dzieciom niczego nie brakuje.

Wykres 12. Czego podczas nauki zdalnej najbardziej brakuje Twojemu dziecku / Twoim dzieciom?

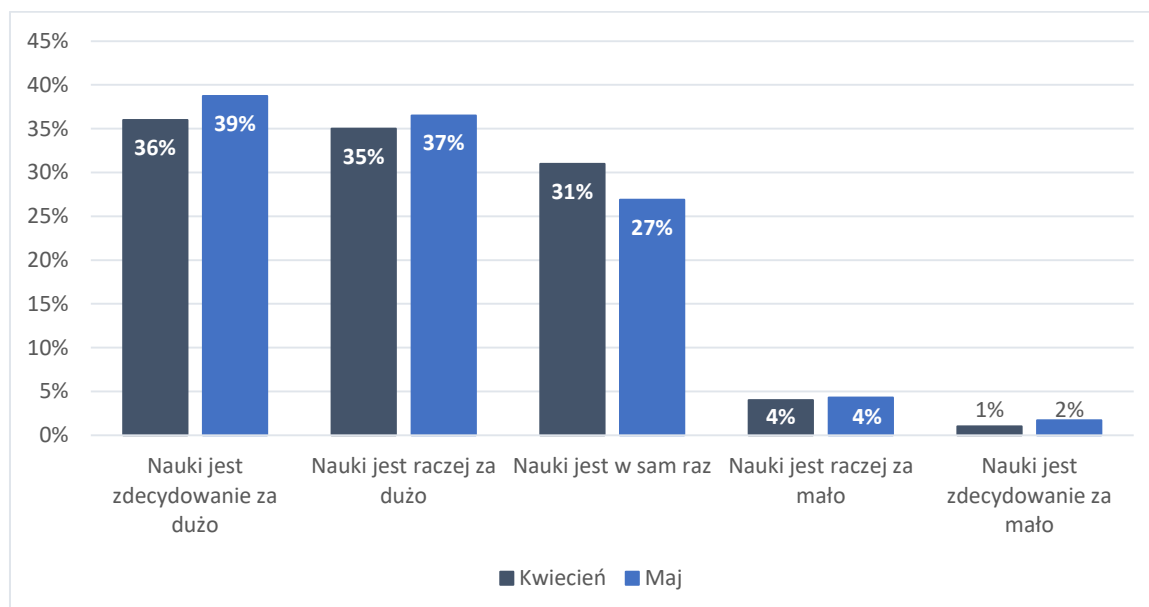

3.13. Obciążenie naszych dzieci

Ostatnim pytaniem było „Jak oceniasz obciążenie Twojego dziecka / Twoich dzieci nauką zdalną?”. W przypadku posiadania kilkorga dzieci rodzice mogli wybrać więcej niż jedną odpowiedź. Wyniki badań przeprowadzonych na przełomie dwóch miesięcy są tożsame.

W badaniu przeprowadzonym w maju 39% badanych potwierdziło, że nauki jest zdecydowanie za dużo (kwiecień: 36%), 37% określiło, że nauki jest raczej za dużo (kwiecień: 35%). Niecałe 1/3 rodziców uważa, że nauki jest w sam raz. W obu badaniach 4% rodziców jest zdania, że nauki jest raczej za mało. Niewielki procent badanych uważa, że nauki jest za mało.

Wykres 13. Jak oceniasz obciążenie Twojego dziecka / Twoich dzieci nauką zdalną?

Spis wykresów

Wykres 1. Do jakiej szkoły uczęszcza/ją Twoje dziecko/dzieci?.....	8
Wykres 2. Jaką posiadasz bazę sprzętową, którą Twoje dziecko/dzieci wykorzystuje/ą do nauki zdalnej?	9
Wykres 3. Ile dzieci musi korzystać z tego samego urządzenia do nauki online?.....	10
Wykres 4. Jakie platformy są wykorzystywane do zdalnej edukacji Twojego dziecka / Twoich dzieci?	12
Wykres 5. Z ilu przedmiotów jest obecnie realizowane nauczanie zdalne Twojego dziecka / Twoich dzieci?.....	13
Wykres 6. Ilu nauczycieli Twojego dziecka / Twoich dzieci prowadzi lekcje online rozumiane jako połączenie z uczniami przez video-spotkanie, czyli normalną lekcję prowadzoną na żywo z możliwością zadawania pytań?	14
Wykres 7. Ilu nauczycieli Twojego dziecka / Twoich dzieci prowadzi lekcje online rozumiane jako połączenie z uczniami przez video-spotkanie, czyli normalną lekcję prowadzoną na żywo z możliwością zadawania pytań? Dane przedstawione z podziałem na konkretny etap.	15
Wykres 8. W jaki inny sposób nauczyciele realizują naukę zdalną?	17
Wykres 9. Ile czasu poświęcasz Ty lub inny członek rodziny na wspieranie JEDNEGO dziecka w nauce zdalnej?	18
Wykres 10. Ile czasu poświęcasz Ty lub inny członek rodziny na wspieranie JEDNEGO dziecka w nauce zdalnej? Dane przedstawione z podziałem na konkretny etap edukacyjny.....	19
Wykres 11. Jakiego typu wsparcia potrzebuje/ją Twoje dziecko/dzieci?	21
Wykres 12. Czego podczas nauki zdalnej najbardziej brakuje Twojemu dziecku / Twoim dzieciom? .	22
Wykres 13. Jak oceniasz obciążenie Twojego dziecka / Twoich dzieci nauką zdalną?	23

